ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĒZEKNES TIESU NAMS

Lietas Nr.A420214416
Lietas arhīva Nr.A42-02144-16/42

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rēzeknē, 2016.gada 6.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Māris Šļakota,

ar lietas dalībniekiem: pieteicēju /pers. D/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātajām iestādēm – Iekšlietu ministriju un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. D/ pieteikumu par Iekšlietu ministrijas valsts sekretāres 2016.gada 27.aprīļa lēmuma Nr.1-66/37 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Iekšlietu ministrijas valsts sekretāres 2016.gada 27.aprīļa lēmumu Nr.1-66/37 (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk – VUGD) 2016.gada 4.februāra rīkojums Nr.22-1.8/308, ar kuru pieteicējam /pers. D/ piemērots disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta.

Lēmumā norādīts turpmāk minētais pamatojums.

[1.1] 2016.gada 13.janvārī VUGD Latgales reģiona brigādē no Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ludzas iecirkņa saņemta vēstule par 2015.gada 29.decembrī notikušā ceļu satiksmes negadījuma, kurā iesaistīts pieteicējs, apstākļiem. Minētajā vēstulē norādīts, ka pieteicējs, izraisot ceļu satiksmes negadījumu, atradās alkohola reibumā.

VUGD priekšnieka pienākumu izpildītājs 2016.gada 22.janvārī izdeva rīkojumu par disciplinārlietas ierosināšanu pret pieteicēju.

Disciplinārlietas ietvaros 2016.gada 3.februārī pieteicējs sniedza paskaidrojumu, norādot, ka 2015.gada 29.decembrī ārpus dienesta laika, braucot ar dienesta transportlīdzekli VAZ 21213, valsts reģistrācijas numurs ?? 8275, braucot pa slidenu ceļu, sliktas redzamības un apžilbināšanas rezultātā nespēja tikt galā ar automobiļa vadību un iebrauca uz braucamās daļas stāvoša kravas automobiļa puspiekabes aizmugurējā daļā. Par notikušo ceļu satiksmes negadījumu nav informējis VUGD Latgales reģiona brigādes vadību un Ludzas daļas komandieri.

[1.2] Apstrīdētajā 2016.gada 4.februāra rīkojumā Nr.22-1.8/308 norādīts, ka pieteicējs ar savu rīcību ir pārkāpis:

1) VUGD 2007.gada 12.marta noteikumu Nr.INA-5 "Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta ētikas kodekss" (turpmāk – Ētikas kodekss) 4.4.apakšpunktu: "Amatpersona ar savu uzvedību un rīcību veicina sabiedrības uzticēšanos Iestādei" un 8.1.apakšpunktu: "Amatpersonai ir pienākums ievērot vispārpieņemtās uzvedības normas darba laikā, kā arī ārpus darba laika";

2) VUGD 2009.gada 20.maija noteikumu Nr.INA-11 "Dienesta pienākumu izpildes (darba) kārtības noteikumi Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā" 11.1.apakšpunktu: "Nodarbinātā pienākums ir pildīt ārējos normatīvos aktos, Iekšlietu ministrijas, iestādes iekšējos normatīvajos aktos un rīkojumos noteiktās prasības, kā arī amata apraksta vai darba līguma ietvertos pienākumus un citus nosacījumus" un 11.4.apakšpunktu: "Nodarbinātā pienākums saudzīgi izturēties pret iestādes īpašumā vai valdījumā esošajām materiālajām vērtībām";

3) Amata apraksta 5.30.apakšpunktu: "Zināt un pildīt ārējos un iekšējos normatīvajos aktos, Iekšlietu ministrijas, VUGD un Pārvaldes rīkojumos noteiktās prasības";

4) Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 37.panta 1.punktu: "Amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi pienākums ir pildīt savas funkcijas saskaņā ar likumiem, reglamentiem, citiem normatīvajiem aktiem, kā arī priekšnieku rīkojumiem";

Tādējādi pieteicējs pārkāpis Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma (turpmāk – Dienesta gaitas likums) 6.panta 1.punkta: „Ievērot Latvijas Republikas Satversmi, Latvijas Republikai saistošas starptautisko tiesību normas, likumus un citus normatīvos aktus", 3.punkta: "Apzinīgi un godprātīgi pildīt amata pienākumus un augstāku amatpersonu rīkojumus (pavēles)" un 4.punkta: „Ievērot amatpersonām noteiktos ētikas principus" prasības.

[1.3] Pieteicējs 2015.gada 29.decembrī plkst. 16.50, būdams alkohola reibuma stāvoklī (alkohola reibums konstatēts ar 2015.gada 29.decembra Medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.51 alkohola ietekmes (koncentrācijas) noteikšanai), no dienesta brīvajā laikā, vadot dienesta automobili VAZ 21213, valsts reģistrācijas numura zīme /TL numurs/, izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, par ko tika sastādīti divi administratīvā pārkāpuma protokoli.

Pieteicējs ar savu rīcību ir pārkāpis VUGD amatpersonām noteiktos ētikas principus, tādējādi nodarot kaitējumu iestādes prestižam.

[1.4] Zemākā iestāde norādījusi, ka pieteicēja rīcība nesaskan ar amatpersonai uzliktajiem pienākumiem un ētikas principiem, līdz ar to konkrētajā gadījumā administratīvā akta izdošana nepieciešama, lai sasniegtu leģitīmo mērķi, proti, sodītu vainīgo amatpersonu un citām Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonām norādītu uz to, ka prettiesiska rīcība nepaliks nesodīta. Ar citiem līdzekļiem šo mērķi nav iespējams sasniegt.

Ministrija nesaskata kļūdas VUGD izdarītajos lietderības apsvērumos.

[1.5] Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likuma (turpmāk – Disciplināratbildības likums) 10.panta 5.punkts nosaka, ka atbildību par disciplinārpārkāpumu pastiprina disciplinārpārkāpuma izdarīšana alkohola ietekmē vai reibumā. Ministrija secina, ka apstrīdētajā rīkojumā pareizi konstatēts pieteicēja atbildību pastiprinošs apstāklis, proti, atrašanās alkohola reibumā, kas apstiprinās ar disciplinārlietas materiālos esošiem pierādījumiem.

Disciplināratbildības likuma 15.panta ceturtajā daļā noteikts, ka, konstatējot šā likuma 10.panta 5.punktā paredzēto apstākli, kas pastiprina atbildību par disciplinārpārkāpumu, piemēro disciplinārsodu — atvaļināšana no dienesta. Tātad iestādei konkrētajā gadījumā bija pienākums piemērot konkrētu disciplinārsodu – atvaļināšana no dienesta.

Turklāt apstrīdētajā rīkojumā VUGD ir norādījis tos apsvērumus, kuri iestādes ieskatā pamato konkrētā disciplinārsoda izvēli. Izskatāmajā gadījumā VUGD pamatoti secinājis, ka pieteicējs ir kaitējis iestādes tēlam, jo, reaģējot uz izsaukumu, bija atbraukuši Valsts policijas darbinieki, kuri, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu, noskaidroja, ka pieteicējs ir amatpersona, kas pilda ugunsdzēsēja – glābēja pienākumus. Tāpat no disciplinārlietas materiālos esošā /pers. H/ administratīvā pārkāpuma lietās ietvaros sniegtā 2015.gada 29.decembra paskaidrojuma izriet, ka viņš ir redzējis pieteicēju dienesta automobilī alkohola reibumā pēc ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanas.

Nepastāv šaubas, ka pieteicēja rīcība radīja negatīvu priekšstatu gan par iesniedzēju, gan par iestādi kopumā.

Pieteicējs arī pakļāva riskam citus ceļu satiksmes dalībniekus.

Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu nostāja jautājumā par amatpersonu atrašanos alkohola ietekmē ir strikta – šāda rīcība nav savienojama ar dienestu.

[1.6] Pieteicēja izdienas laiks, piešķirtie apbalvojumi (1999.gadā – naudas balva, 2000.gadā – apmaksāts papildatvaļinājums un 2014.gadā – naudas balva), kā arī novērtējums A2 apliecina, ka savus dienesta pienākumus pieteicējs centās pildīt apzinīgi un godprātīgi. Taču konkrētajā gadījumā ministrijas ieskatā šis apstāklis nemazina pieteicēja atbildību par viņa izdarīto disciplinārpārkāpumu.

Turklāt jāņem vērā, ka 2015.gada 16.februārī pieteicējam ar VUGD rīkojumu Nr.22-1.8/360 jau tika piemērots disciplinārsods – rājiens, par amata aprakstā un normatīvajos aktos noteikto prasību neizpildi. Secināms, ka iesniedzējs disciplinārpārkāpumu izdarījis jau būdams disciplinārī sodīts.

[1.7] Ministrija nepiekrīt pieteicēja argumentam, ka VUGD bija pienākums atvaļināt pieteicēju no dienesta sakarā ar dienestam neatbilstošu veselības stāvokli.

Izskatāmajā gadījumā Kandidāta/amatpersonas veselības pārbaudes lapas Nr.22/4-3.23.2/1 4.punktā kā pamatojums veselības pārbaudes veikšanai norādīts Ministru kabineta 2006.gada 21.novembra noteikumu Nr.970 "Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm un amatpersonu amata kandidātiem nepieciešamo veselības stāvokli un psiholoģiskajām īpašībām un veselības stāvokļa un psiholoģisko īpašību pārbaudes kārtību" (turpmāk – Noteikumi Nr.970) 27.3.2.apakšpunkts, proti, pēc amatpersonas pieprasījuma. Minēto apstiprina arī VUGD sniegtā informācija, ka pieteicējs, būdams darbnespējīgs, 2016.gada sākumā telefoniski sazinoties ar VUGD atbildīgo amatpersonu, lūdza izsniegt viņam nosūtījumu uz ārpuskārtas veselības pārbaudi sakarā ar veselības stāvokļa pasliktināšanos, nesagaidot izveseļošanos. Darbnespēja pieteicējam ilga no 2015.gada 30.decembra līdz 2016.gada 1.februārim.

Iepriekšējos gados, izejot periodisko veselības pārbaudi, pieteicējs tika atzīts par derīgu dienestam.

Līdz ar to atzīstams, ka 2015.gada 29.decembrī pieteicējs, būdams VUGD amatpersona, kuras atbilstība dienestam apliecinās ar medicīniskās komisijas atzinumu, izdarīja disciplinārpārkāpumu.

Nosūtījums uz veselības pārbaudi pēc pieteicēja lūguma viņam izsniegts 2016.gada 5.janvārī un Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas atzinums par pieteicēja veselības stāvokļa neatbilstību dienestam sastādīts 2016.gada 7.janvārī, ko apliecina Iekšlietu ministrijas poliklīnikas sniegtā informācija (Iekšlietu ministrijas poliklīnikas 2016.gada 31.marta vēstule Nr.29/3-3/73).

Nav pamatots pieteicēja arguments, ka neatbilstība dienestam veselības stāvokļa dēļ iestājās pirms 2015.gada 29.decembra ceļu satiksmes negadījuma.

Turklāt pieteicēja darbības norāda uz viņa mēģinājumiem izvairīties no soda par izdarīto disciplinārpārkāpumu, jo pieteicējs pēc izdarītā pārkāpuma pēc paša iniciatīvas, nesagaidot kārtējo veselības pārbaudi, pieprasīja nosūtījumu uz ārpuskārtas veselības pārbaudi, lai būtu cits pamats viņa atvaļināšanai no dienesta.

[1.8] No apstrīdētā rīkojuma neizriet, ka VUGD būtu ņēmis vērā apstākli, ka ar Iekšlietu ministrijas Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas 2016.gada 7.janvāra atzinumu Nr.D-12 (Nr.22/4-3.23.2/1) pieteicējs ir atzīts par nederīgu dienestam veselības stāvokļa dēļ, lai gan minētais apstāklis zemākai iestādei bija zināms.

Tomēr, pat ja minētā apstākļa izvērtējums būtu veikts, tas nemainītu administratīvo aktu pēc būtības, tādēļ izvērtējuma neveikšana nav uzskatāma par būtisku procesuālu pārkāpumu. Pieteicējs, vadot dienesta automobili alkohola reibumā un izraisot ceļu satiksmes negadījumu ir rīkojies tādā mērā nepieļaujami, ka ir atstājis negatīvu iespaidu gan par konkrētu amatpersonu, gan par iestādi kopumā. Nedrīkst pieļaut, lai sabiedrībai rastos iespaids par amatpersonu visatļautību un dubultstandartiem amatpersonu rīcības izvērtēšanā. Turklāt amatpersonai, kuras padotībā ir citas amatpersonas, ar savu attieksmi un uzvedību jārāda priekšzīme, tādēļ arī šīs amatpersonas atbildībai par izdarīto disciplinārpārkāpumu jābūt lielākai nekā pārējām amatpersonām. Līdz ar to lēmums par pieteicēja disciplinārsodīšanu, neskatoties uz to, ka ar 2016.gada 7.janvāra atzinumu viņa veselības stāvoklis atzīts par neatbilstošu dienestam, ir pamatots un piemērots.

[2] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu, lūdzot atcelt Lēmumu. Pieteikumā norādīja turpmāk minētos argumentus.

[2.1] Iestādei bija jāizlemj, kādu administratīvo aktu izdot: par pieteicēja atvaļināšanu no dienesta, piemērojot atvaļināšanu kā disciplinārsodu, vai par pieteicēja atvaļināšanu no dienesta neatbilstoša veselības stāvokļa dēļ. Pirmais no minētajiem administratīvajiem aktiem ir izvēles administratīvais akts, otrais – obligātais.

Iestādes rīcībai un lēmumiem jābūt likumīgiem un lietderīgiem. Lemjot par izvēles administratīvā akta izdošanu, iestādei ir jāvadās no Administratīvā procesa likuma 66.pantā paredzētajiem lietderības apsvērumiem.

[2.2] Pieteicēja ieskatā konkrētajā gadījumā iestādei bija tikai viens tiesisks risinājums – atvaļināšana no dienesta veselības stāvokļa dēļ. Iekšlietu ministrijas Centrālā medicīniskās ekspertīzes komisija 2016.gada 7.janvārī atzina pieteicēju par nederīgu turpmākajam dienestam Dienestā. Tas nozīmē, ka no šī datuma pieteicējam vairs nebija iespēju pildīt dienesta pienākumus VUGD un pieteicēju bija jāatbrīvo no dienesta saskaņā ar Dienesta gaitas likuma 47.panta pirmās daļas 3.punktu. Taču 2016.gada 22.janvārī VUGD priekšnieka pienākumu izpildītājs izdeva rīkojumu par disciplinārlietas ierosināšanu pret pieteicēju, savukārt 2016.gada 4.februārī – rīkojumu par disciplinārsodu – atvaļināšanu no dienesta ar 2016.gada 5.februāri. Obligātā administratīvā akta izdošanas datums iestājās 7.janvārī, bet disciplinārlieta ar tai sekojošo izvēles administratīvo aktu tika ierosināta 22.janvārī.

[2.3] Administratīvo tiesību uzdevums ir sabalansēt personas un sabiedrības intereses, radīt vislabāko līdzsvaru starp personas atsevišķo un sabiedrības kopīgo interešu ievērošanu, vienlaikus nodrošinot personu pret neattaisnotu viņa tiesību un leģitīmo interešu ierobežošanu. Pieteicēja ieskatā iestāde nepamatoti ierosināja pret pieteicēju disciplinārlietu divas nedēļas pēc tam, kad Iekšlietu ministrijas Centrālā medicīniskās ekspertīzes komisija jau

bija atzinusi pieteicēju par nederīgu turpmākajam dienestam. Šādā situācijā nav nozīmes tam apstāklim, ka iespējamais pārkāpums ir izdarīts dažas dienas pirms ārstu komisijas atzinuma. Persona ar dienestam nederīgu veselības stāvokli nevar veikt dienesta pienākumus VUGD un ir atvaļināma no dienesta. Turklāt nav pareizi iestādes norādītie apsvērumi, ka uz veselības pārbaudi pieteicējs tika nosūtīts pēc personīgā pieprasījuma.

[2.4] Jau sākot ar 2010.gada jūniju, veicot obligātās veselības pārbaudes, Iekšlietu ministrijas Centrālā medicīniskās ekspertīzes komisija sešas reizes atlika pozitīva atzinuma sniegšanu par atbilstību dienestam un amatam un atzina, ka nepieciešama atkārtota komisijas pārbaude attiecīgi pēc diviem, četriem vai sešiem mēnešiem. Tātad jau aptuveni sešus gadus pieteicēja veselības stāvoklis radīja komisijai šaubas par viņa derīgumu dienestam, līdz 2016.gada 7.janvārī komisija vairs nedeva pozitīvu atzinumu un kvalificēja pieteicēju kā nederīgu turpmākajam dienestam. Pieteicējs turpina slimot arī pašlaik, viņam ir izdota darbnespējas lapa.

[2.5] Ar disciplinārsoda piemērošanu nav konstatējams būtisks sabiedrības interešu ieguvums iepretī pieteicēja interešu aizskārumam apstākļos, kad dienestu turpināt viņš nav spējīgs veselības stāvokļa neatbilstības dēļ, kas iesākusies sešus gadus pirms konkrētā ārstu komisijas atzinuma un saistīta ar gandrīz 20 gadus ilgušo dienesta gaitu VUGD, kam iestādes lēmumā nav piešķirta nekāda ievērība.

[3] Tiesai iesniegtajā paskaidrojumā Iekšlietu ministrija neatzina pieteikumu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem motīviem. Papildus norādīja, ka iestādei līdz pat 2016.gada 1.februārim nebija tiesiska pamata pieņemt lēmumu par pieteicēja atvaļināšanu no dienesta sakarā ar noteiktajām prasībām neatbilstošu veselības stāvokli, jo pieteicējam no 2015.gada 30.decembra līdz 2016.gada 1.februārim ilga darbnespēja un šādos apstākļos atvaļināšanu uz minētā pamata aizliedza Dienesta gaitas likuma 47.panta piektā daļa. No Disciplināratbildības likuma 2.[1] panta otrās daļas un 13.panta pirmās daļas izriet soda nenovēršamības princips, kas it īpaši būtisks ir izskatāmajā gadījumā, ņemot vērā pieteicēja izdarītā disciplinārpārkāpuma raksturu, izdarīšanas apstākļus un radītās sekas. Tas norāda amatpersonām uz dienesta disciplīnas ievērošanas nozīmīgumu un to, ka iestāde konsekventi reaģēs uz katru amatpersonas izdarīto disciplinārpārkāpumu, īpaši, ja disciplinārpārkāpuma izdarīšana saistīta ar atrašanos alkohola reibumā vai ietekmē.

[4] VUGD tiesai iesniegtajā paskaidrojumā neatzina pieteikumu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus norādīja, ka pieteicējs 2015.gadā Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijā veselības pārbaudi veicis trīs reizes: 2015.gada 4.februārī (secinājums: nepieciešama atkārtota pārbaude komisijā pēc 2 mēnešiem), 2015.gada 23.aprīlī (secinājums: nepieciešama atkārtota pārbaude komisijā pēc 6 mēnešiem) un 2015.gada 25.septembrī (secinājums: amatpersonas veselības stāvoklis atbilst dienestam un amatam). Minētais nozīmē, ka pieteicējam nākamā amatpersonas veselības pārbaude Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijā būtu jāveic 2016.gada septembrī, kā to paredz Noteikumu Nr.970 27.1.apakšpunkts.

Par līdzīgiem disciplinārpārkāpumiem VUGD pret amatpersonām piemēro visbargākos disciplinārsodus, veidojot iestādē vienotu praksi.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējot lietas dalībnieku argumentus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[6] Pieteikumā tiesai pieteicējs nav apstrīdējis iestādes konstatētos faktiskos apstākļus, proti, ka pieteicējs 2015.gada 29.decembrī plkst. 16.50, būdams alkohola reibuma stāvoklī, no dienesta brīvajā laikā, vadot dienesta automobili VAZ 21213, valsts reģistrācijas numura zīme /TL numurs/, izraisīja ceļu satiksmes negadījumu – iebrauca uz braucamās daļas stāvoša kravas automobiļa puspiekabes aizmugurējā daļā. Minētais ceļu satiksmes negadījums noticis 20 minūtes pēc tam, kad pieteicējam attiecīgajā datumā beidzās dienesta pienākumu pildīšanas laiks. Pieteicējam konstatēts alkohola reibums.

Alkohola reibums pieteicējam konstatēts, notikuma vietā plkst. 17.57 veicot testu ar aparātu AlcoQuant 6020, kas uzrādīja 2,68588 promiles (2015.gada 29.decembra transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokols), kā arī ar 2015.gada 29.decembra Medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.51 – asinīs konstatētas 2,90 promiles, savukārt urīnā – 3,36 promiles. Tiesa nepiešķir ticamību pieteicēja 2015.gada 29.decembra paskaidrojumā norādītajam, ka alkoholu viņš nebija lietojis, jo šo paskaidrojumu apgāž alkohola ietekmes noteikšanas testu rezultāti.

Par notikuma apstākļiem liecina arī citi iesniegtie pierādījumi to kopumā, cita starp 2015.gada 29.decembra ceļu satiksmes negadījuma reģistrēšanas protokols, pieteicēja 2016.gada 2.februāra paskaidrojums, 2016.gada 6.janvāra administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PC068703, dienesta pienākumu izpildes (darba) grafiks par 2015.gada decembra mēnesi.

Tiesai nav pamata apšaubīt iestādes konstatētos faktiskos apstākļus.

[7] Iestāde pamatoti atzinusi, ka pieteicēja darbības veido disciplinārpārkāpuma sastāvu, jo saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 3.panta otro daļu par disciplinārpārkāpumu atzīstama arī amatpersonas darbība vai bezdarbība, kas nav saistīta ar tās dienesta pienākumu pildīšanu, bet kas diskreditē iestādi un mazina uzticību valsts pārvaldei. Ētikas kodeksa 8.1.apakšpunkts pieprasa no VUGD amatpersonas ētikas normu ievērošanu arī ārpus darba laika. Transportlīdzekļa vadīšana reibuma stāvoklī ir gan likuma pārkāpums, gan ētiski nosodāma rīcība.

[8] No Lēmuma ir redzams, ka iestāde ir izdarījusi lietderības apsvērumus, izvēloties, kāds no Disciplināratbildības likuma 13.panta otrajā daļā paredzētajiem disciplinārsodiem piemērojams pieteicējam.

Tiesa konstatē, ka iestādes izdarītie lietderības apsvērumi pamatā ir pareizi. Ministrija Lēmumā norāda, ka VUGD, konstatējot atbildību pastiprinošo apstākli – pārkāpuma izdarīšanu alkohola ietekmē vai reibumā, vairs nebija rīcības brīvības attiecībā uz pieņemamo lēmumu, proti, saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 15.panta ceturto daļu bija piemērojams disciplinārsods – atvaļināšana no dienesta. Tiesa atzīst, ka vispārīgi šāds apsvērums būtu pareizs, taču konkrētajā gadījumā atrašanās alkohola reibumā ir nevis atbildību pastiprinošs apstāklis, bet gan pašu pārkāpumu kvalificējoša pazīme. Proti, no administratīvā akta pamatojuma neizriet, ka pieteicējam būtu piemērots disciplinārsods arī tādā gadījumā, ja viņš būtu izraisījis ceļu satiksmes negadījumu, nebūdams alkohola reibumā. Tādēļ nav pareizi vienu un to pašu apstākli – atrašanos alkohola reibumā – attiecināt uz pārkāpuma būtību un pēc tam vēlreiz minēt kā atbildību pastiprinošu apstākli. Vienlaikus no Disciplināratbildības likuma 15.panta ceturtās daļas nepārprotami konstatējama likumdevēja griba uz disciplinārpārkāpumiem, kas saistīti ar atrašanos alkohola reibumā, reaģēt ar bargākā disciplinārsoda piemērošanu. Neskatoties uz to, ka tiesa saskata neprecizitātes Lēmuma pamatojumā, tiesa konstatē, ka lietderības apsvērumi pēc būtības atbilst likumdevēja paredzētajam mērķim.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments ir norādījis, ka ir jāņem vērā nozares specifika, konteksts, kādu attiecību ietvaros nozares vadošās iestādes ir devušas novērtējumu attiecīgajai rīcībai. (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2016.gada 8.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-1023/2016 15.punktu*).

Izskatāmajā gadījumā ir jāņem vērā, ka VUGD uzdevumos ietilpst veikt glābšanas un palīdzības darbus, cita starp avāriju gadījumos, arī apmācīt un

informēt sabiedrību civilās aizsardzības jomā. Tādējādi sabiedrība no VUGD amatpersonām sagaida, ka tās arī ārpus darba būs piemērs tādai rīcībai, kas nerada draudus citu personu drošībai. Pieteicējs, vadot transportlīdzekli un izraisot avāriju reibuma stāvoklī, ir rādījis tieši pretēju piemēru un tādējādi radījis negatīvu priekšstatu par VUGD amatpersonām, līdz ar to kaitējis iestādes tēlam.

Tiesa secina, ka pieteicējam izvēlētais disciplinārsods ir samērīgs.

[9] Tiesa nepiekrīt pieteicēja argumentam, ka iestādei izskatāmajā gadījumā nebija tiesību pieņemt lēmumu par pieteicēja disciplināro sodīšanu, jo obligāti bija jāpieņem lēmums par pieteicēja atvaļināšanu no dienesta veselības stāvokļa dēļ.

Dienesta gaitas likuma 47.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka amatpersonu atvaļina no dienesta sakarā ar noteiktajām prasībām neatbilstošu veselības stāvokli, savukārt 47.panta pirmās daļas 7.punkts noteic, ka amatpersonu atvaļina no dienesta, piemērojot disciplinārsodu — atvaļināšana no dienesta.

Tiesa konstatē, ka disciplinārpārkāpuma izdarīšanas dienā – 2015.gada 29.decembrī – pieteicējam bija derīgs Iekšlietu ministrijas Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas 2015.gada 25.septembra atzinums, saskaņā ar kuru pieteicējs atbilst dienestam un amatam. Minētajā atzinumā nav atzīmēta aile "Atzinuma sniegšana atlikta", tādēļ nav pamatots pieteicēja arguments par nepārtrauktām komisijas šaubām par pieteicēja derīgumu dienestam. Tiesa secina, ka disciplinārpārkāpuma izdarīšanas dienā pieteicēja veselības stāvoklis ļāva viņam pildīt dienestu VUGD. Tikai pēc disciplinārpārkāpuma izdarīšanas pieteicējs pēc sava pieprasījuma saņēma nosūtījumu uz Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisiju. Proti, nosūtījumā norādīts, ka tas pamatots ar Noteikumu 970 27.3.2.punktu, t.i., pēc amatpersonas pieprasījuma, ja ir pamats domāt, ka amatpersonas dienesta pienākumu izpilde kaitīgi ietekmē amatpersonas veselību. Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas 2016.gada 7.janvāra atzinumā norādīts, ka pieteicēja veselības stāvoklis neatbilst dienestam. Atzinumā nav norādīts, ka neatbilstība iestājusies pirms atzinuma sniegšanas. Tātad nav izdarāms secinājums, ka 2016.gada 7.janvāra atzinums attiecas arī uz 2015.gada 29.decembri.

Tā kā disciplinārsoda piemērošanas pamats iestājās pirms Centrālās medicīniskās ekspertīzes komisijas konstatētās veselības stāvokļa neatbilstības, tiesa secina, ka iestāde pamatoti pieņēma lēmumu par pieteicēja atvaļināšanu no dienesta tieši uz Dienesta gaitas likuma 47.panta pirmās daļas 7.punkta pamata. Tiesas ieskatā nepamatots ir pieteicēja arguments, ka situācijā, kad pēc disciplinārpārkāpuma izdarīšanas tiek konstatēta amatpersonas veselības stāvokļa neatbilstība dienestam, atvaļināšanai būtu jānotiek uz veselības stāvokļa neatbilstības pamata. Šāda pieeja ļautu amatpersonām nepamatoti izvairīties no disciplinārsoda, radītu papildu riskus – vēlmi manipulēt ar veselības stāvokļa pārbaudēm, kā arī rezultātā apdraudētu ģenerālās prevencijas – panākt, lai citas amatpersonas ievērotu dienesta disciplīnu – īstenošanu.

[10] Tiesa secina, ka Lēmums ir tiesisks.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt pilnīgi /pers. D/ pieteikumu par Iekšlietu ministrijas valsts sekretāres 2016.gada 27.aprīļa lēmuma Nr.1-66/37 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis M.Šļakota